

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пош.
Конто пошт. шпал. 504-060.
143-322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місцеве 5-00 зол.
Чергові 12-00 „
Варшаві 30-00 „
Річне 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар. Фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр. Чехословаччині 30 ч. н.
— в усіх прочих краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції 223-41.
Друківня: 223-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Хто переможе: Рузвельт чи Лендон?

ВАШИНГТОН, 2. 11. ПАТ. Міродатний кола переконані, що при виборах 3. листопада ц. р. през. Рузвельт дістане 54 відсотків усіх голосів.

Лендон дістане мабуть 43 відсотків, решта голо- сів дістануть інші кандидати.

Новий курс рубля.

Московські щоденники з 29. ц. м. подали вістку, що у зв'язку з девалюацією фран-

цузького франка новий курс совітського рубля устійнено на 4 франки і 25 сантимів (РО).

Нужда під владою „польських феодалів“.

„Ізвестія“ з 29. ц. м. широко описують (ра- йонний з'їзд рад у Волочеських (район Винниці). Стільки колхозів, положених недалеко польсько- совітського кордону порівнювали своє положен- ня з положенням польських селян. Наводили деякі статті з тексту польської конституції, щоб ви- казати „демократизм“ сталінської конституції. Старші говорили про нужду, яку пережили під- родок „польських феодалів“ — землевласників на Україні. Учитель совітської польської школи

говорив по польськи підкреслюючи, що за цар- ського уряду польська мова і польські книжки на Україні були заборонені. Свою промову закін- чив теж у польській мові „Нехай живе Сталін“. Інший учасник з'їзду бідкався про долю поль- ських селян, які не мають рілльничих машин і яких поля пригадують шахівницю. З'їзд одноголосно апробував проект нової конституції і вислав дві телеграми до Сталіна про охорону кордонів і до еспанського „Леніна“ Лярго Кавалера (РО).

Беля Куя керманічем комінтерну.

До Відня надійшли вістки, що керманічем комінтерну став Беля Куя на місце Димітрова. Французькі джерела подають, що Беля Куя призначили керманічем комінтерну в нагороду за замикання більшовицької революції в Іспанії.

Одночасно ГПУ арештувало двох найближчих співробітників Димітрова, а саме Еберляйна і Мінценберґера, двох колишніх комуністичних по- слів до німецького райхстагу.

Зневірений през. Азаня намагався скінчити самогубством.

БУРґОС, 2. 11. ПАТ. Радіостанція „еспан- ської фаланги“ повідомляє, що през. Азаня, який перебуває в Барселоні, щораз то більше при- тяжблений. Перед кількома днями хотів покинути Барселону, але під погрозами анархістів зали-

шився. Комунікат радіостанції повідомляє, що пре- зидент Азаня намагався скінчити самогубством, але цьому перешкодив ген. Москетет. Президенті мав заявити: „Моє життя є тепер у руках анар- хистів“.

Перенесли летовище з Мадриду до Каталонії.

ТЕНЕРІФА, 2. 11. ПАТ. Радіоклуб повідо- мляє, що през. Азаня підписав декрет у справі створення нової летовської бази в Каталонії, де осідали би літаки з летовищ Мадриду.

НЕВДАЧА СОВІТСЬКОГО ГЕНЕРАЛА.

Ген. Кеїно де Ляно заявив у радіо, що на фронті Толедо наступ червоних військ під про- водом совітського генерала не вдавсь. Танки, що їх покинули піхотинці під Сасеною, впали в руки національних військ. Під Овіедо відбили наступ австрійських гірників поза лінію верхів, які панують над містом.

ОЖИВЛЕНА ПЕРЕСТРІЛКА.

ЛЯ КОРУНЬЯ, 2. 11. ПАТ. Радіостанція оголо- шила комунікат, що на всіх позиціях біскайсько- го фронту дійшло зчора до живої перестрілки, але лінії фронту не змінилися.

На фронті Гвадаліхара повстанці посува- ються наперед на правім крилі і заняли горби, які домінують над околицею ріки Дульсе. Під Вальдемором попало в полон м. ін. 216 членів цивільної гвардії.

КОМУНІКАТ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК.

САЛЯМАНКА, 2. 11. ПАТ. Головна кватира національних військ оголосила такий комунікат про положення на фронті в дні 1. ц. м. до год. 20: На північній фронті національні війська підсу- нулися 16 км. наперед і заняли місцевості: Се- лан, Ла Нуава, Брунете, Віллія Мантіля і Віллія Нуева де Пералес. Неприятель залишив 162 уби- тих і 64 полонених, між ними один старшина, 4 підстаршини і 45 членів цивільної гвардії. Крім того захопили 200 кісілів і скорострілів та 2 гар- мати.

На полудневім фронті неприятель наступав на Парая, де національні війська перейшли до протинаступу. Неприятель мусів утікати, зали- шаючи понад 300 убитих, 14-тоновий танк боль- шевицької конструкції і велику кількість зброї, якої ще не обчислили. На відтинку Сігуенци на- ціональні війська заняли Торро Мога і Хабра- куе. Національні летуни розвели діяльність на всіх фронтах.

ЗАВЯТІ БОІ ПІД МАДРИДОМ.

МАДРИД, 2. 11. ПАТ. Міністерство війни по- відомляє: На середньому фронті на відтинку Сієрра повстанці намагалися посунутися у на- прямі Брунете, але по кількох боях їх відсунули. На полудневім фронті на відтинку Тахе відділи урядових військ заняли стратегічні позиції, які панують над місцевістю Парая і на полудні під Фуенлябрада. Повстанці енергійно заатакували позиції коло Сендехос, Деліаторе і Вілсеса Денсарес, але їх наступ відбили і заняли про- тинаступом місцевість Віллатоба. Офіційний ко- мунікат мін. летунства повідомляє, що ескадра урядових військ бомбардувала летовище націо- нальних військ у Сачманні і знищила 5 літаків.

ЗИМОВА ДОПОМОГА НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК.

БУРґОС, 2. 11. ПАТ. Ген. Франко видав обіж- ник до всіх губернаторів та організацій, щоб 1. і 15. кожного місяця ресторани і готелі видали сніданки й обіди з одної страви беручи ціни як за нормальне снідання чи обід. Дохід призначе- но на допомогу сиротам. Одночасно команда національних військ видала відозву до жіноц- тва, щоб підготувало теплі одяги для війська.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, вул. РУСЬКА 20.

приймає до обезпечення:

від огню й від крадені — влому вся- кого роду рухоме майно, стосуючи найнижчі тарифові оплати.

Рятуймо душі молодого покоління!

Пригадка з нагоди роковин листопадових днів.

Саме з приводу роковин листопадових днів горюють більше, ніж колинебудь, що найціль- ніше з усіх наших завдань є завдання: різьбити характери, ублагороднювати душі й серця украї- нської дітвори, української молоді, щоб молоде покоління української нації серед важких і не- відратних сучасних обставин осталося вірне національним ідеалам та передавало їх черговим поколінням. Що патріотичне виховання молоді це річ необхідна — у цьому ніхто не сумнівається. Але як здійснити ту необхідність? Хто має це зробити? Українські школи? Де во- ни? З 3.662 українських прилюдних народних шкіл залишилось по офіційним даним міністе- ріального шенатіуму з 1930-31 р. (новішого не- має) всього 134 українських, а всі інші замі- сто ли спольонізовані чи зукраїнізовані, що на одио виходить. Ба, досі нема для тих т. зв. україн- ських шкіл навіть планів навчання ані планів для української мови, історії, географії, літератури й культури. З колишнього українського вчитель- ства на українських землях, що було важним громадянським чинником і духовним керманічем виховного, освітнього, культурного й економіч- ного життя, залишилися нині тільки нечисленні не- добитки, прибиті та зломані сивою волею тих, яким така громадянська праця є сіллю в оці.

Та не цьому не кінець. Зорганізований наступ на українські душі йде також з польської гро- мадянської сторони. Особливож цей зміцнений на- ступ з великим успіхом веде „Т. Ш. Л.“. Воно, не зважаючи на державні польські школи, і далі- ше удержує на українських землях Галичини свої приватні народні школи, середні школи (11), фахові школи (14), бурси (11), даліше 48 асдо- гних університетів, 1.417 читалень, 1232 бібліоте- чних станиць, при чому його постійні бібліотеки числять 598.151 томів, а рухомі 85.396 томів. Во- но має мільйонів маєтки у 907 нерухомостях. В останньому році збудувало „Т. Ш. Л.“ 33 „домів людських“ і почало будову 34 нових. Як бачимо, ведена великою та жертвенною працею цілого польського громадянства офензива на наші зем- лі дає просто релігійні айсиди.

Хто протиставиться асім тям спробам заво- ювати душі українського молодого покоління? Рідна Школа. Вона поверх піл століття веде твор- чу працю, беззаставно активізує справу вихован- ня й навчання, веде визначну оборонну акцію. Всі ті приватні асенародні школи, гімназії, фахо- ві школи, захоронки й бурси Р. Ш. — це наші духові фортеці, а рідношкільні вчителі, провід- ниці дитячих садків і провідники доросту Р. Ш. — це правдиві воїни, що стоять на перших по- зиціях боротьби за існування нації.

У розпалі праці і важкої буденної боротьби ми може й не здаємо собі справи з того, яке епо- хальне значіння у житті нашого народу має „Рід- на Школа“. Але зрозуміємо це з оцінки анальо- гічних змагань наших сусілів з історичної пер- спективи. У збірній праці п. н. „Пішешлосць і пішильосць школярства приватного“ (Варша- ва 1922) читаємо м. ін.:

„З гордістю згадуємо 1863 рік: і був би безлічно проща героїський подвиг з 1863 р., якщо не став би

Присилайте передплату!



до такої впертої боротьби цілий легіон безбройних героїв (приватних учителів і вчителів)... Що дух народу не вмер, що героїчний подвиг сиченого повстання не пропав без наслідків — це їхня заслуга, їм належить ся не менша вдяка, як ветеранам з 1863 р.

Алеж ті польські „безбройні герої“ мали винятну моральну й матеріальну допомогу цілої польської суспільності, яка — як читаємо в поїзній праці — „не жалувала матеріальних засобів“.

Як виглядає ця справа у нас? — Якщо всі українці (ки) і всі наші економічні й фінансові установи та торг.пром. підприємства виконували б свій обов'язок супроти Рідної Школи і по-

стійно складали тільки і проц. своїх бруто приходів на Рідну Школу, то вона мала б потрібні засоби на удержання існуючих шкіл і виховних установ та на розбудову нових. На превеликий жаль, так воно не є. Тільки частина складає правильно обов'язкові датки на Рідну Школу, але це далеко не вистачає і внаслідок того Рідна Школа є в постійних матеріальних клопотах. І так, як наші воїни на українському фронті боролися без зброї, без муніції, в голоді й холоді, так само тепер теперішні наші „безбройні герої“ рідношкільних установ у голоді й холоді на перших позиціях видержують наступу противників і ведуть важку творчу працю.

Чи не сором усім тим, що не виконують як слід обов'язку супроти Рідної Школи?

У теперішні роковини Листопадових Днів нехай кожна українська одиниця постановить твердо: 1) у кожній українській громаді, де ще нема рідношкільної станиці, доконче заснувати діяльний кружок Р. Ш. 2) стати членом Р. Ш. і 3) постійно складати на цілі Р. Ш. і процентові датки зі своїх бруто доходів. А всі українські фінансові й економічні установи та торговельно-промислові підприємства повинні також давати постійну допомогу Рідній Школі відповідно до їх матеріальної спроможності і таким чином гарним своїм прикладом світити для цілої суспільності.

Якщо бажаємо, щоб дух народу не вмер, щоб героїський подвиг Великого зриву не пропав марно, але залишив слід у патріотичному вихованні нашого молодого покоління, то виконаймо свій обов'язок супроти Рідної Школи!

Іван Герасимович.

Львівська Музична Консерваторія ім. К. Шимановського

вул. Коперника 9. повідомляє, що Мистець

почав лекції сольового співу з днем 2. листопада. — Льв. Музична Консерваторія ім. К. Шимановського має всі права держ. шкіль. Спротинський економ. додаток. Знижки (подексти) залізничні типу „А“. Висли приймає канцелярія Консерваторії, вул. Коперника 9. будинок кіна „Коперник“.

АДАМ ДІДУР

Переворот в Іраку і британські інтереси на Середньому Сході.

В Іраку зробили державний переворот. Здавалось би — нічого цікавого: Перше — у нашій переломовій добі переворотів не належать до рідких явищ. Друге: Ірак належить до сірих держав: він лежить від нас дуже далеко. Третє — хід перевороту був так сказати нормальний: літаки розкинули те, що розкидається при такій нагоді, себто революційні летючки і бомби, уряд уступив, король розв'язав парламент і розписав нові вибори, давнього прем'єра з двома міністрами прогнали з краю — і перевороту якби не було, громадянська війна Іракові не загрожує.

Справді — переворот в Іраку так мало цікавий, як і сам Ірак і коли ми його не поминаємо мовчанкою, то лише через те, що він поважно зачіпає інтереси одної великої держави, а саме Великої Британії.

Британське заінтересування Іраком випливає з т. зв. питання Перського залив (що становить для Іраку єдиний власний вихід у море), питання заслони лівої флянки Індії. „Перла британської корони“ має прекарні природні границі від суші, а саме височенні гори, крім того скріпила їх Англія смугою буфторних держав. Але, щоб вповні забезпечити за собою панування над Індією, мусіла велика Британія подумати про охорону її берегів. Вона взяла під своє безпосереднє будьто посереднє володіння всі береги Індійського Океану, завзято змагаючися на дипломатичній арені з Німеччиною за Східну Африку, з Італією за абіссинські побережжя. Португальські й голландські колонії підлягають британським впливам, Японії загороджує вступ могутня твердиня Сінгапуру. Як єдине непевне місце на Індійському Океані залишився Перський залив.

Ця морська віднога глибоко втинається в азійський континент у напрямі Європи, начеб запрошуючи європейські великодержави саме туди йти на підбій Індії. Не диво, що Росія не жаліла зусиль, щоб узяти під свої впливи Персію, побудувати через її територію залізницю до берега перського залив, заложити там базу для операцій проти Індії. Британська дипломатія забезпечилася перед тим шахом: вона взяла під виключні впливи південно-східну частину Персії, розтягнула владу над дрібними арабськими султанами і шейхами з островів Перського залив та його південного берега (Катр, Кувейт, султанами Розбішашького Побережя, о-ви Багрейн), подала про те, щоб британські компанії здобули монополію у плаванні на Перському заливі.

Та лихо не спить. На овиді появилось марево німецького імперіалізму. Німеччина взяла під свої впливи Туреччину і дістала дозвіл побудувати довжелезну залізничну лінію, що мала поєдну-

ти іракську (тоді ще турецьку) пристань над Перським заливом Бассору через Багдад з малоазійськими залізницями і Берліном. Той план „залізничні трьох Б“ мусіли німці дещо зредукувати: вони не зуміли зломити опору англійської дипломатії і мусіли вдоволитися залізницею лише до Багдаду; відтинок з Багдаду до Бассори мав належати до Англії.

Залізниця трьох Б, навіть зредукована до „Багдадської залізничної“ уявляла собою чималу небезпеку для британського володіння Індією. Нею могли німці перекинути свої війська до Бассори, а далі — морем і здовж морського берега атакувати Індію, йдучи слідами Олександра Великого.

До вибуху світової війни британська дипломатія не зуміла впоратися з тою загрозою; на арену мусіло виступити військо. Восени 1914 р. причалили англо-індійські війська до Бассори і вирушили догори Евфратом і Тигром, відсуваючи крок за кроком німецько-турецькі сили. 11. березня 1917 р. здобули англійці Багдад, 30. жовтня остаточно перемогли турків під Калат Шергат.

Війна скінчилася, небезпека минула — та чи могли англійці залишити Ірак, де пролили стільки крові, де з таким трудом оборонили Індію? Інтереси британської імперії вимагали певного володіння тою країною. На основі севрського миру Ірак став королівством, над яким В. Британія дістала мандат.

Був це мандат категорії „А“, значить Ірак зачислено до країв, які лише тимчасово потребу-

ЦЕРКОВНІ ДЗВОНІ

доставляє найбільша у краю фабрика дзвонів Братів Фельчинських у КАЛУШІ, вул. Сівенька 13 в ПЕРЕМИШЛІ, вул. Красівська 13

УВАГА: Подано до Шановного відом. П. Т. ... чого спільного не маємо з жидівським ... ні Станіславом, що користався з ... а нами називався одного свого робітника, ... шивався під нашу фірму.

ють опіки зверху. Населення Іраку — горді, би, що не забули ще традиції багдадського хатату — енергійно домагалися перебігання з рівним договором еманіпаци і остаточно дати. П. 1926. р. Англія визнавала Ірак незалежним державою і допомогла йому дістатися до Лиги Націй.

Не значило це зовсім, щоб Альбон відступив з позицій такої важкої і так дорогою купленої дипломатії після довгих баталій з Францією, Туреччиною, відерла і прилучила до Іраку нових заглибів світу, сполучуючи її з рурами з європейськими пристанями. На основі договору з Іраком та право будувати свої залізничні лінії на території королівства. Це вповні забезпечило британські інтереси над перським заливом та в недалеких перських нафтових теренах Английської Ойл Компанії, — очевидно під умовою, що відносини між Багдадом і Лондоном зміняться.

Чи недавній переворот може їх зміняти? Лондонських політичних колах заперечують, ні, але деякі факти дозволяють нам у те сподіватися.

Перше: єдиною жертвою перевороту є мусульманський міністр війни ген. Джафар Паша, аскари, відомий англофіл, що під час світової війни енергійно співпрацював з ген. Альбертом полк. Льюренсом над організацією арабського війська по антантському боці. Друге: — новий прем'єр Гікет Сулейман — це відомий націоналіст, а члени його уряду не криються з турецькими тенденціями.

Не слід забувати, що Ірак, не звичайно британським впливам, досить поважно вникав вався, даючи своїй закордонній політиці виключно музунманську лінію. Король Іраку інтересувався в обороні музунман, наражених на переслідування у СССР, і в обороні палестинських арабів. В уряд нав'язав дуже близькі взаємини з Персійською Арабією (Недждом) та Туреччиною. З тою останньою заключив недавню угоду, у чому добували поважний успіх в справі консолідації музунманських держав під владою Анкари.

На такому тлі багдадський переворот награв ваги. Правда, англо-турецькі взаємини того року покращали, та у дипломатичному складі приязнь міняється часто. Тимчасом Ірак одна з важливіших ланок, що зв'язують британську імперію, входить в орбіту впливів системи, що правда не має протибританського вістріву від Лондону зовсім не залежить.

(гд)

За спільний фронт проти комуністів.

Успіхи кард. Пачеллі в Америці

ПАРИЖ, ПАТ. „Матен“ пише: Поїздка ватиканського держ. секретаря кардинала Пачеллі до Вашингтону увінчалася успіхом, бо між Злученими Державами і Ватиканом незабаром відновлять дипломатичні взаємини, а в Вашингтоні повстане нунціятура. Другу мету подорожі кард. Пачеллі, якою була спроба створити про-

тикомуністичний фронт з великодержав, почала американська опінія прихильно. Малою такою фронту протиставити світовій комуністичній пропаганді. „Матен“ адогадується, що кард. Пачеллі по візиті у Вашингтоні поїде до Лондону, щоб і там обговорити справу міжнародної боротьби з комунізмом.

Гострі присуди за катастрофи на совітській залізничній.

МОСКВА, 2. 11. ПАТ. „Гудок“, орган комісаріату комунізації в СССР, подає, що в днях 19—20 жовтня ц. р. відбулась розправа за катастрофу на відтинку Служино—Ясная Поляна. В катастрофі два вагони зовсім розбилися, п'ять було ушкоджених. На розправі виявилось, що

причиною катастрофи було „засміщення при відтинку“ білогвардійцями, троцькістами та іншими ворожими чинниками. Головного винного Залуського засудили на 7 літ в'язниці, рунова на 7 років, Владімірова на 5 років і 3 роки.

ЗА ЗЕМЛЮ БАТЬКІВЩИНИ.

реферат, виступлений на протестантийних зборах українського Львова дня 15. п. м. (Докінчений).

Тому, щоб з'ясувати собі фактичний стан, слід вийти з цифр запасу землі приватної на день 1. січня 1936. Находимо їх у звіті бюджетової комісії союму у відомленні, що торкається міністерства хліборобства і земельних реформ. (Союм, звіт ч. 55 сесії звіт. IV. каденції.)

Сподіваний запас землі на Поліссю виносить 187.000 га, на Волині 115.000 га, в Галичині 201.000 га; з того у воєводствах: тернопільському 30.000 га; станіславському 30.000 га; львівському 67.000 га.

Отже весь запас землі на парцеляцію оцінюють у нашій батьківщині на яких пів мільона гектарів, коли йде про запас приватної власності. Коли ж би з запасу публічної власності, якої близько пів мільона, як уже було згадано, 338.430 га, взяли аж половину на парцеляцію, запас землі виноситиме найвище коло 700.000 га на рік 1936. Виносив він коло 1.600.000 га на 1921-22. рік.

Запас цей і сучасний господарський та соціальний стан на нашій батьківщині говорять самі за себе. Чи сколонізування цього запасу — тих 700.000 га — навіть зі становища державної ролі слід уважати корисним і доцільним, коли на місці жовтості голодне на землю село, розсвітлює у своїй студії Станіслав Лось, присвячуючи своє питання земельної реформи на полуднево-східній Польщі. („Бунт Молоді“ з 10. квітня 1936). Він теж зрисує малю ефектний а то і висхідні наслідки колонізації Галичини, колиб земля віддана колоністам... Слушно зауважує Ст. Лось, що при реалізації аграрної реформи на нашій батьківщині рішальними чинниками повинні бути: „почуття дійсності, справедливості і здорового розуму“.

Мачою на увазі саме почуття дійсності для осмислення можливостей переведення аграрної реформи на відтинку парцеляції на території цілої Польщі, ствердили ми вже і стверджуємо ще раз, що аграрне заогнінення, викликане голодом землі, у силі як його бачимо на нашій батьківщині, стрічаємо в корінній Польщі тільки в Краківському і Кельцькому. Знаємо теж, що запаси приватно-власницької землі вже там вичерпуються. Краківське має на 1. I. 1936. ще тільки 4.000 га і Кельцьке 20.000 га. Зате бачимо, що тільки Познанське і Поморське мають разом запас 414.000 га, Варшавське 101.000 га, Лодзьке 67.000 га (стільки, що Львівське!) а Люблінське 115.000 га.

Чи в межах так розподілених запасів землі між Польщу і нашу батьківщину, чи ж з огляду на подане позиче заогнінення аграрних відносин треба ще конче людей з Краківського чи Кельцького приєднати на Схід чи Полудневий Схід? Чи корінна Польща — центральна і західна не має місця на колоністів?

Якуж велику рачію має Ст. Лось, говорячи, про те, що повинно рішати при акції парцеляції і колонізації.

V. ПУБЛИЧНА ОПІНІЯ ПІДТРИМУЄ УРЯД У ЗМАГАННЯХ КОЛЬОНІЗАЦІЇ НАШОЇ БАТЬКІВЩИНИ.

Хоч дотеперішня колонізаційна акція „на схід“ не оправдала себе під господарським оглядом, хоч вона як теплична квітка вимагала великих матеріальних жертв зі скарбу, який вкорочує бюджет освіти і не має засобів на доцільне засоблення бюджету оборони держави, хоч погіршила вона положення місцевого сільського люду саме на Сході, — міністерство хліборобства і земельних реформ задумує скріпити похід колоністів на Схід.

апарат аграрних реформ виконує план наступу, мобілізує т. зв. публічну опінію, яка — здається їй — робить прислугу державі, мобілізуючи одних проти других у державі, що її головним завданням скріпити себе тепер внутрішньо, приготуватись до невідомого, але грізного завтра...

Нинішня польська преса, коли йде про земельну справу на нашій батьківщині, нагадує екстермінаційним своїм становищем еру сумної слави хісно-паста.

В краю організації комбатантів ставлять земельну справу так, як її ставила колись ендешія. Що більше лідер вишпольської партії проф. Станіслав Гломбінський формує опінію в земельній справі в Тернополі — осідку воєводства, яке вже видало заборони продавати землю в українські руки, означуючи як найвищу межу 15 проц. обшару парцельованого маєтку.

Навіть центральні комбатантські організації у Варшаві на з'їзді 11. X. 1936, що прийняли „встановлені резолюції“ про політику на Сході Польщі, кажуть догадуватися, що займають у земельній справі прихильно-вижидальне становище... Дарма, що з їх відрізів вийшов автор парцеляційного курсу...

Радіоприймачі „е-ко“

— модерна конструкція
— висока селективність
— чистий і милозвучний відбір

порушає в'дома українська фірма

е-ко Львів, Сикстуська 29.

Низькі ціни.

Автім опінія відповідальних польських політиків і економістів стверджує абсурдальність колонізаційних затій на Сході.

VI. НАШІ ЗАВДАННЯ.

Як бачимо, в земельній справі цілує польське громадянство — велика агресивність, уряд — довіральність.

Ті самі політики, які не раз кидали бундючне слово, що „з людем руським спокійним“ порозуміються понад голови провідників, відлякують цей люд у само серце, готовлячись до колонізації його рідної і такої побажаної йому необхідної землі.

В її обороні стануть всі шари нашого громадянства разом із людом, який хотить понад голови провідників ушасливити новим небажаним сусідом на прадідній нашій землі.

В почутті глибокої нашої правди, нашого права на рідну землю приймемо в його обороні накинених нам боротьбу. Стоїмо в останнім етапі боротьби за землю і її програти не сміємо! Ми знаємо, що навіть весь її запас із причини економічного нищення сільського люду не розв'яже нам земельного питання на селі. Тому вже від трьох поколінь розвиваємо нашу працю на основах самодіяльності та взаємної самопомочі! І не кинемо, хоч сили наші буде віддати накинених нам боротьба. Ми знаємо загрозу, яка йде на нас, одначе холодний розум за слабкий, щоб помножити наші сили.

Джерело відновлення і скріплення сил найдемо в традиції і привязанні до рідної землі, в холодній розвазі і в почуваннях.

Колонізація для наших сусідів є проблемою-експериментом, для нас вона питанням життя — смерті.

Львів, дня 15. X. 1936

Юліян Павлюковський.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМ'ЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

А. БАРМБЕРГ.

Геніальна ідея.

— Що знову рахунок від модистки? — кричить пан Ліблінг до своєї жінки. — І знову за дівчата? Спитай їх, звідки я маю набрати грошей. Коли вони хотять мати модні капелюхи, то нехай щось самі заробляють.

— Добре тобі так казати — відповідає пані Ліблінгова.

— Коли нема грошей, то треба повторити собі привідку „З порожнього не наллеш“. Мусямо звести систему ощадності.

— Хотіла би я знати як.

— Це все твоя справа. Можеш наняти менше мешкання.

— А наші меблі? Чи я маю їх продати? І не гаду!

— То віднайми третю кімнату. Інші люди люблять собі якось радити, а ти не маєш практичних думок.

— Дай мені спокій! Відступити покій? Ні, не хочу!

— А чому?

— Яка з того виходить невігода.

— Не розумію яка невігода. А я тобі кажу, що мусямо відступити кімнату і кінець!

Ліблінг вийшов з хати і вже пополуноді сторожика наклеювала картку на двері: „Гарно укомплектована кімната для кавалера“. Вернувшись до хати, сказав жінці коротко:

— Хто висить?

— Хто висить?

— Но, картка з оголошенням, що віднаймаємо кімнату. Чи ти вже приготувала її, коли прийду на оглядини.

— Ти смішний, Антоне! Хто там нині буде шукати кімнати на такій вулиці!

У тій хвилині „ррр!“ — електричний дзвінок. Пішла відчиняти найстарша донька Емма. Вийшов якийсь пан.

— Чи тут можна наняти кімнату?

Ліблінг дивиться на гостя від голови до ніг і каже:

— Прошу порозумітись з моєю жінкою — і вийшов.

Підслухував під дверима, як жінка торгувалась за ціну і дуже тішилась, що добила торгу. Щойно годі відійшов і попрощав гостя з довгим волоссям подати йому своє прізвище.

— Альбін Вибіль, учитель музики. Прошу мій білет.

— Дуже мені приємно. Коли пан професор хотів би користатися з нашого піаніна, то будь ласка.

— Дякую дуже. Я маю свій фортепіан. Чи я міг би спровадитися вже нині?

— Чим скорше, тим ліпше.

Вибіль ще того самого вечора приїхав із своїм фортепіаном, нотами і меблями.

Ліблінг ідуци спати був дуже задоволений.

— Коли я візьмусь за якусь справу, то мусять бути добре.

— Не дуже ти намучився над цією комбінацією — відповіла жінка — а я кісток не чую від порядків.

Ліблінг перед сном порадив їй жінці давати новому комірникові сніданок, бо на цьому теж можна заробити.

— Ну, і пригадав собі, коли я вже засипляю. Це само собою розуміється!

Вранці питається Ліблінг:

— Чому я не маю кожушка до кави?

Олена, наймолодша донька, пояснює:

— Мама мусіла його дати пану Вибілеві, нашому новому локаторові.

— Ага! Дуже шкода! О, чую, що він уже грає. Дуже люблю до сніданку музику.

— А я ні! — сказала Емма. — Тарабанить якісь незрозумілі твори.

— Батько сміється:

— А ти гадаєш, що комірник має обов'язок грати віденські вальси для твоєї приємності? — і пішов до бюра.

Коли вертається з бюра на обід, доньки кидаються до нього:

— Тату! Він бубнить весь день без упину! Це якийсь страшний чоловік

Саме в тій хвилині музика втихає:

— Чого ви хочете від нього? Аво не грає

Коли Ліблінг виходив, до кімнати Вибіля входили два молодці із скрипками. Вечір його родина сиділа надута за столом і не відповідала на веселий настрій гостя. По вечері батько взяв родину до ресторану на пиво і жартував:

— Коли вернемося, він напевно перестане. Але в 10-ій увечір Вибіль ще грає.

— Антоне — казала жінка — роби, що хочеш, але я цього не витримаю: від восьмої зранку до 10-ї вночі музика за стіною!

— Смійся з цього! Можна так звикнути до музики, що навіть її не чути.

У неділю спитав Ліблінг жінки:

— Коли перший?

— Вівторок.

— Но, то вимови кімнату цьому музикантові і коли прийдуть нові комірники, питаєш, чи грають на фортепіані.

Другим комірником після Вибіля був студент. По п'яти тижнях Ліблінгова сказала до чоловіка:

— Мабуть той вулко, що має за нього платити, мешкає на місяці! Ще не заплатив.

Зате привів пів туловища товаришів до себе і за стіною чути:

— Гурра!

Це кельнер приніс пиво та закуску. Пили і кричали до ранку.

Після безсонної ночі родина рада Ліблінгів рішила віднаймати кімнату тільки жінці.

Спровадилась учителька англійської мови. Емма та Олена заходилися цілий день, щоб приграти для неї кімнату.

Місс Ремфорт просила:

— Чи не маєте панство якогось „літа тейбл“ до цього кутика?

Дали їй малий столик.

— А чи не маєте якої капи, щоб його накрити?

— Де мої подушки? — спитала Ліблінгова.

— У місс Ремфорт.

— Де мій американський фотель? — спитав одного дня Ліблінг.

Листопадові Роковини.

Осіння неділя 1. листопада 1936. — неділя, що в сірій, сповитий холодною мрякою сумовитий день розпалала у серцях українців радісні спомини Великого Дня. Спомини, що гей на світляному екрані мигнули перед очима і перенесли наші думки в такий самий осінній ранок... Ранок, що в ньому дужі руки українського воєнка дивнули розгоновне колесо нашої історії, щоб тронуть його заворотним гоним уперед.

І хоч довгих 18 літ, довгих, як вічність, важких як горе і буденно-сірих, як ті сірі осінні дні, проминуло від листопада 1918. р. — пам'ять про них не згасла, як не гасне сонце.

Всі ті, що брали участь у святкуванні Листопадових Роковин, відчували це в неділю у кожнім приспішенім живчику свого серця, що хвилювалось на могутній спомин про Тих, що хоч уже від нас відійшли, Невмірущу Надію і Віру як свій заповіт нам залишили.

Ріжні установи й товариства різно святкували Листопадові Роковини, — але всі овіяні одною думкою і задивлені в одну мету.

АРХІЕРЕПСЬКА СЛУЖБА БОЖА В ХРАМІ СВ. ЮРА.

З приводу всенароднього 1-листопадового свята у Львові відправив Преосв. д-р Іван Бучко в катедральному храмі св. Юра архієрейську Службу Божу в оточенні о. прал. Куницького й о. крил. Томовича, дяконів та численної асистії. Співав дуже гарно мішаний катедральний хор під дир. п. І. Охримовича. Святочну проповідь виголосив о. прал. Куницький.

Церква була виповнена вщерть Почесні місця займали през. д-р Кость Левицький і ген. Мирон Тарнавський, б. члени уряду ЗУНР д-р Іван Макух, Володимир Сингалевич і д-р Степан Федак; в стаях засіли члени УПР і представники українських центральних установ, а далі делегати багатьох інших львівських установ, представники української преси і т. д. Лад у церкві удержували соколи.

Богослуження було під кожним оглядом imponantне і зробило на всіх учасників незвичайне глибоке враження. Порядок був увесь час зразковий, не зважаючи на натовп. Гідне уваги й те, що всі делегати прибули вчас.

ВІДКРИТТЯ ВІДДІЛУ ВОЄННИХ ПАМ'ЯТОК У ЛЬВОВІ.

Роковини 1. Листопада відсвяткувала „Молода Громада“ гарним, конкретним почином. У навечеря 1-го Листопада відбулося відкриття но-

вої домівки Т-ва, на яке прибув б. вождь УГА ген. М. Тарнавський, члени Т-ва і запрошені гості. Всіх учасників було до 200.

В неділю 1. XI. ц. р. вполудне відбулося в Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка святочне відкриття Відділу Історично-Воєнних Пам'яток, в якому взяли участь члени Т-ва і багато запрошених гостей (понад 300). Зібраних привітав дир. Музею д-р Я. Пастернак, що акцентував на вагу новоствореного при Музею відділу, подякував Раді Т-ва „Молода Громада“, що морально й матеріально причинилась до започаткування діла та всім жертводавцям, установам і поодиноким громадянам, що не жалували грошей на цю благородну ціль. Опісля промовив голова секції історично-воєнних пам'яток при „Мол. Громаді“ рад. Д. Лукіянович. Він теж попросив ген. Тарнавського перетяти символічну стрічку, при чому до співучасті запросив голову Наук. Т-ва ім. Шевченка д-ра І. Раковського і голову „Молодої Громади“ б. отамана УГА Ю. Шепаровича. Вони перші ввійшли до саль відділу воєнних пам'яток, за ними опісля вся публіка. Відділ воєнних пам'яток покищо скромний (приміщений у 3 кімнатах), але своєю систематичністю і добром експонатів робить дуже гарне враження. Всі, що мають якінебудь речі з нашого недавнього минулого, повинні передати їх негайно до цього музею.

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ УНДО.

Як щороку, так і цього року УНДО святкувало 1-листопадові роковини святочними сходами своїх членів. У неділю 1. ц. м. в год. 1-й вполудні відкрив сходи голова УНДО й УПР пос. В. Мудрий. З черги пос. Ст. Витвицький виголосив реферат про 1-листопадові роковини. На сходинах бачили ми през. д-ра Костя Левицького представників зорганізованого жіноцтва, голов та представників наших центральних установ. Сходина закінчилися в год. 2. відспіванням національного гімну.

Нині

вже вийшла у Бібліотеці „Діла“ перша частина повісті

Василя Масютинна

„ДВА З ОДНОГО“.

Наш відомий майстр, що перебуває постійно у Берліні, виступає нині твором як дозрілий письменник із великим хистом оповідача та як великий аналітик людської душі. Сюжет наскрізь оригінальний — перший цього роду в українській літературі. Книжка викличе напевно велике зацікавлення серед читачів.

Ціна 2.50 зол., з пересилкою 3 зол.

Друга частина повісті вийде за тиждень.

В У. С. Р. П.

Дня 1-го листопада вполудне відсвяткувала Головна Управа УСРП і члени УСРП День Листопада промовою голови д-ра Івана Макуха.

Цієї ж днини в 5. год. вполудні у львівській централі „Каменярів“ відбулося листопадове свято з промовою Мих. Матчака.

В СОКОЛІ-БАТЬКУ.

В неділю 1. XI. вполудне відбулося святочне засідання старшини Сокола-Батька, на якому вшановано пам'ять тих соколів, що згинувли в листопадових днях тому 18 років. Після того в щільно виповненій соколами та публікою салі Сокола-Батька відбулася листопадова академія, підчас якої новоприйняті соколи склали сокольське приречення. Святочну промову виголосив голова С.-Б. дир. Хроноват. Дальша частина програми складалася з реферату, хорових продукцій та деклямацій.

У ВЕЛИКОМУ ЛУЗІ.

Великий Луг відсвяткував Листопадові Роковини в суботу вечором сходами всіх своїх чет в одностроях. Після звіту і короткої промови голови В. Л. д-ра Р. Дашкевича відповідний реферат виголосив ред. З. Пеленський. Після деклямації добре дібраного вірша Олеся лугівником Тригубом присутні відспівали нац. гімн і потім співали стрілецькі й лугові пісні.

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ В С. Т. „УКРАЇНА“.

С. Т. „Україна“ відсвяткувало 1. листопадові роковини теж окремими сходами своїх членів у неділю в гарно прибраній домішці при вул. Вірменській ч. 25. Сходина відкрив дир. Левицький в год. 5.20 вполудні. Короткий реферат на тему культу 1-листопадових роковин виголосив м-р М. Хомяк.

СХОДИНИ В СОЮЗІ УКРАЇНОК.

Листопадове свято святкувало Т-во „Союз Українок“ окремими сходами в суботу 31.

жовтня ц. р. Відповідний реферат виголосив п. Лідія Горбачева. На дальшу програму були деклямації і співи.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

Листопадові Роковини відсвяткували українські студенти святочною академією в саль „Української Бесіди“ з такою програмою: 1) вступне слово виголосив студ. Масак. 2) деклямації, 3) хорів продукцій хор „Бесіди“ під проводом дир. Плеткевича. Велику частину „Бесіди“ виловили студенти по берегах.

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ СОЮЗУ КУПЦІВ І УДІ.

В неділю вечором відбулися теж святочні сходи в домішці С.У.К., де відповів промовою на тему 1. листопадових роковин виконавчий голова С.У.К. Я. Скопак та голова Українського Технічного Т-ва інж. В. Рижевський. На цій програмі склалися продукції хор студентів техніки „Основа“ і смичкового квартету студентів, рецитали студ. Германа та пісні, що відграв на бандурі п. Ю. Сингалевич. На сходах прийшли члени обох товариств а теж деякі.

СВЯТО В Т-ВІ „ЗОРЯ“.

Львівське ремісничє Т-во „Зоря“ відсвяткувало у власній домішці при вул. Вірменській 1-листопадові роковини святочними сходами з рефератом. Сходина відкрив голова Т-ва Я. Сидорак, опісля присутні вшанували одиноким мовчанкою пам'ять поглиблених. Святковий реферат виголосив ред. Р. Сливко. Із скромним, може й ва скромним на такий день, але то закінчилося відспіванням стрілецької пісні „Ой у лузі червона калина“.

НА ЖОВКІВСЬКІМ ПЕРЕДМІСТІ.

Жовківське передмістя гідно відсвяткувало Листопадові Роковини, не забуваючи, що один із перших, що алев у львівських боях, був жовківський Шкварок. Свято уладили місцеві чит. Прогимназію мовчанкою пам'ять поглиблених. На програмі склалися два реферати, деклямації та виступи міш. хор під управою ради Купецького. Всі точки випали зовсім умітно. Зокрема помітне враження зробила на присутніх зазвонка стрілецьких пісень.

НА ЗНЕСІННІ.

Заходом читальні „Просвіти“ в Новім і Старім Знесінні, кружка „Рідної Школи“ та кружка „Союзу Українок“ відбулися 1. ц. м. святочні листопадові сходи-академія, призначені для членів згаданих товариств, що вперше виступили сально читальні. Відповідний реферат виголосив п. Коржан. В концертній частині брали участь: міш. і муж. хор чит. „Просвіти“ та жіночий хор Союзу Українок. Хорами диригували: мішаним п. Міляновський, мужьким п. Шуст і жіночим п-і Дарка Лотоцька.

НА ГОРОДЕЦЬКІМ.

Чит. „Просвіта“ на Городецькому відсвяткувала 1. ц. м. Листопадові Роковини святочною академією у своїй домішці при вул. Петра Саги. На програму склалися: вступне слово дир. Похмурського, деклямації п. Ковча та хорів продукцій під диригентурою п. В. Тихоми.

В СОКІЛЬСЬКИХ ГНІЗДАХ.

Сокіл IV. відсвяткував Листопадові Роковини 31. жовтня у своїй домішці при вул. Ірпінській святочним звітом, що відбувся у такий порядок: 1) Звіт членів, 2) Реферат — обома Гейвас, 3) Сокільське приречення нових членів С. IV.

Сокіл III. Того самого дня відсвяткував теж соколи городецької ділянки Листопадові Роковини. На програму склалися такі товари: 1) Звіт членів, 2) Реферат, 3) Хорові продукції, 4) Сокільське приречення нових членів С. III, 5) Деклямація.

1-ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО В ЗОЛОЧЕВІ.

В суботу 31. м. м. відбулася в Золочеві академія в саль П.С.К., яку виповнював вщерть місцеве громадянство та селяни з докопаних сіл. На програму склалися продукції музичного хору, оркестри, деклямації, смичковий квартет проф. Бека і реферат ред. М. Голубня зі Львова. Свято закінчилося відспіванням нац. гімну.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО В БЕРЕЖАНАХ.

Дня 31. жовтня ц. р. відбулися в Бережанах святочні сходи в кімнатах „Української Сільди“, на які прибули численні всі верстви місцевого українського громадянства, і то як міщани, так і міщани, студенти й робітники. Св-

— У місс Ремфорт. Вона не може без фогеля читати газети.

— Ага! і газету теж мені взяла!

Одного дня входить місс Ремфорт до кімнати з окликом, якби її оса вкусила. Побачила пана Ліблінга в камізолі. Але питається зараз:

— Ах, з якої гарної філіжаночки ви пете чорну каву! Аж самому приходить охота...

Запрошують місс Ремфорт на підвечірок.

На другий день вона приходить сама і питається:

— Чи не бачили ви панство моєї філіжаночки?

Всі догадалися, що йде про ту, з якої вона пила вчора каву.

— У найближчу середу я даю для своїх учениць „файв о кльок“, чи не були би ви такі добрі відступити мені свого салону?

В середу авечір застав Ліблінг у своїй хаті шіснаяти молодих дівчат. Довкола них крутилися його доньки та його жінка на послугах.

— Маю досить цієї місс — заявив на другий день жінці. — Можеш виповісти її кімнату. І пам'ятай, що ніколи не можна мати жінок у своєму помешканні. Саме нині вичитав я у газеті, що двох молодих чужинців шукають кімнати у цілм утриманням у добре вихованій родині. Я зараз пишу лист на це оголошення.

— Змилуйся чоловіче! Двох мужчин нараз!

— Це моя остання проба, моя кохана. Ми досі не мали щастя. Треба нарешті взятись енергійно до такої справи.

Оголошення пішло до газети. Два молоді чужинці наняли кімнату за кілька днів. Мешкали цілий рік. Випроводилися аж за рік, але не самі... Забрали з собою Емму та Олену.

— Но, клинув Ліблінг — чи моя думка віднайти кімнату не була геніяльна!

— Ну й геній! — відповіла жінка — якби ти знав, кілька вони добрих обідів зіли задурно і за кілька місяців були винні! Видати дві доньки нараз це тобі не паперів в бюрі підписувати!

Перекл. а. а.

терепрошуємо за прикру помилку. Одноразово коригуємо дещо та доповнюємо спомини д-ра С. Барана у тому місці, яке торкається перебрання військової влади від ген. Пфефера. 3-го листопада 1918 року саме полк. Маринювич у то-варистві д-ра С. Барана й ін. перебирав військо-ву владу, мав коротку промову до цілого пер-соналу військової команди та підписав про-гокол.

— Ученикам вільно ходити по місті до 8. години. У зв'язку з протижидівськими експеса-ми куї горія львівської шкільної округи видала розпорядок, яким забороняє ученикам і учени-цям ходити по місті після 8. години веч.

— Хто виграв долярівку? В нинішнім тягненні долярівок впади м. ін. такі виграні: 12.000 дол. на ч. 695145, 3.000 дол. на ч.: 648143 1410539, 1.000 дол. на ч.: 81235 160901 228102 421934 554487 1239816 1455137, 500 дол. на ч.: 147057 168626 423479 458321 381519 146752 22459 514207 1220117 1240894. Крім того вильосовано низку премій 100 долярових.

— Кривавий напад у Бережанах. На вул. Зашквечка в Бережанах серед публіки, що а неділю йшла та верталась із цвинтаря з приводу задушок, настав великий переполох на гук револьверних стрілів. Хто стріляв не знати, але від куль згинув вязничий сторож, Франці-шок Грох. Він вертався з двома дітьми з кіна і коли знайшовся перед своїм домом, впали з заду три стріли, що положили його трупом. По-кищо поліція не попала на слід напасників.

— Відгомін кривавого хліборобського страй-ку. На виїздовій сесії самбірського окружного суду в Рудках відбується 10. п. м. розправа проти дальших 16 обвинувачених у справі крі-вавих подій підчас хліборобського страйку 1. липня ц. р. в Острові Тулиголівському. Між об-винуваченими є шість жінок. Закладують їм у-часть у збіговиську, підбурювання до насиль-ства проти чужих осіб і майна та інші акти те-рору.

— Львівська хроніка. В часі задушок у субо-ту на Личаківському цвинтарі перевірявся ка-мінний хрест, на якому одна жінка хотіла заві-сити вінок, і поломив їй ребра та потовк на ці-лому тілі так тяжко, що мусіли відставити її до шпиталю. — На залізничному промисловому шляху біля міської різні на Габрієлівці 14-літ-ній Едвард Пашковський дістався через неосто-рогу під колеса товарового потягу, які відтяли йому ногу.

— Самогубства у Львові. В домі студенток при вул. Торосевича застрілилася з револьвера абсолютника філософського виділу, 24-літня Янина Дмитрак, що за два тижні мала здавати магістерський іспит. Причиною самогубства бу-ли родинні непорозуміння. — З причини заведе-ної любови стрілив собі у серце в домі при вул. Домагалевичів ч. 1 абсолютник політехніки, Се-верин Хоміцький. Покинув лист до нареченої та до родичів, що живуть у Севринівці, пов. Бучач. — При вул. Офіцерській ч. 32, затроївся світиль-ним газом інженір-рисувальник, Станіслав Козакевич підчас купелі у лазничці. Причина самогубства невідома. — При вул. св. Софії ч. 32, пробував отроїтися 35-літній д-р Адольф Фрай, що вів свого часу адвокатську канцелярію. Причиною само-губства були матеріальні клопоти наслідком то-го, що стратив на льосах і облигаціях увесь свій масток.

— Краєва хроніка. В Тернополі скінчився страйк кравецьких робітників, що за інтервенцією розземної комісії дістали підвишку заріbkів на 15—20 відсотків. — Страйк кравецьких робіт-ників у Надвірній скінчився підвишкою платень на 25 прц. — В Солотвині Мизунській пов. Доли-на згинув трагічно 28-літній лісничий державних лісів, Зигмунт Пйотровський, пострілившись че-рез неосторожність з власної рушничі. — В За-мочку жовківського повіту арештовано Юрка Галаса, що побив сокирою свого сусіда Семка Савку, наслідком чого він у шпиталю помер. — В Заліській Волі пов. Ярослав хтось убив селяни-на Шевчика, підрізавши йому ножом горло.

— Велика пожежа в Чорткові вибухла в ночі на стриху мешкальних домів у ринку. Вогонь зни-щив кілька мешкань і товари в склепі Марбаха. Загальна втрата доходить до 28 тисяч зол. До припинення пожежі причинилась крім міської по-жежної сторожі також компанія саперів.

— 3 Польщі. В потязі біля Вілейки арештува-ли коморника Олександра Богданкевича, в яко-го канцелярії урядова контролія ствердила спро-невірення трьох тисяч зол. — У вилеському у-ніверситеті прийшло до протижидівської бучі, при чому побито трьох студентів.

— Нерешті вернувся з війни. Іван Турський, се-лянин з луцького повіту на Волині, ще в 1914 р. як 20-літній вояк російської армії потрапив в ав-стрійський полон, Турського відвезли до Герцо-

ТІЛЬКИ

1.50 зол.

Порто 30 сот.

КАЛЕНДАР

„КРИНИЦЯ“

на рік 1937

Настрої в Іраку після перевороту.

ЛЬОНДОН, 2. 11. ПАТ. Один із визначніших представників політ. життя Іраку заявив корес-пондентові Райтера, що тріумф тих, що зробили державний переворот в Іраку не триватиме довго. Убивство мін. Джафара ель Аскарі схвилювало цілий край. Переворот зробили самі військові ко-ла без участі населення. Прогнання трьох мі-

ністрів із краю доказує, що новий уряд зми-ся опозиції. Спокій у Багдаді слід припису-вати швидкості, з якою змовники перевели пере-ворот. Якщо населення спам'ятається, напевно ста-тись буде своїх прав. Поки що всі племена ста-но очікують дальшого ходу подій.

Англійські фашисти заповідають свою участь у майбутніх виборах.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Провідник англійських фашистів Модей заявив, що англійська фаши-стівська партія виставить у виборах до парла-

менту, що відбудуться в 1937 р., 100 своїх кан-дидатів.

говини, де він, як полонений перебув цілу війну на військових роботах. В 1919 р. він старався вер-нутись до дому, але довідавшись, що на Волині революційний хаос, більшовизм, постійна зміна влади, він знайшов собі в Боснії працю і рішив вернутись на Волинь, як буде зовсім спокійно. Але згодом довідався, що підчас війни частина його родини вимерла і він занехав плян верта-тись до рідних сторіч. Аж в літі цього року він утратив у Боснії працю і рішив вернутись на Во-линь. Прийшов пішки до Львова, тут відпочав і вирушив далі на Волинь.

— Шпигунська акція большевиків у Скандина-вії. Великий політичний процес у Гельсінках, столиці Фінляндії, відслонив куліси широко роз-галуженої летунської шпигунської акції боль-шевиків. Ще минулого року перелітали над Швецією, Норвегією і Фінляндією таємні літаки, які своєю появою викликували сенсаційні пого-лоски про налети цих літаків. Шойно тепер большевицький старшина маринарки Кірієв і фінляндський старшина Сельміна здеконспіру-вали цілі і директиви летунів та шпигунську ді-яльність Москви. Кірієв і Сельмін призналися, що вони та інші большевицькі летуни вилітали з Москви і Ленінграду та вишукували відповідні місця, щоб можна було осісти у Швеції, Нор-вегії та Фінляндії, отже в околицях, які на осно-ві договорів здемілітаризовано. Знавці гене-ральних штабів зацікавлених держав зізнали, що шпигунська експедиція мусіла мати якусь опільну базу у північній Норвегії або теж де-гунні стартували з якогось штучного летовища або... автоматки. Військові експедиції больше-вицьких шпигунів відбули сотні таких летів.

— Масові ревізії за архитвором мистецтва. В околиці Аргос у полудневій Греції поліція пе-редела масові ревізії між селянами, які припад-ково знайшли гарну плоскорізьбу з часів Ага-мемнона. Різьба виконана зі сучільного мар-мору і має вартість коло 75 мільонів драхм. Се-ляни пробували продати цей архитвір мистецтва в Атенях, але там довідалися, що на основі за-кону грецький уряд є виключним власником знайдених старовинних творів мистецтва. Тому що ревізії не дали вислідів, поліція перевела масові арештування.

— Продавав місця в раю. В Кишиневі арешту-вали православного черця Антона, що викорис-товував темноту селян і продавав їм „місця в раю“. Він нарисовав навіть плян раю і продавав місця відповідно до їх „якості“ по ціні від 2 до 10.000 левів. Жертвою ошукання стало багато мешканців повіту Білці в Басарабії.

— Катастрофа на кораблі. На грецькій цистер-новім кораблі „Петраркіс Номікос“ у порті Схі-дам на грецькій побережжі склалася експлозія. За кілька хвилин корабель станув у вогні. Трий-цять моряків, що находилися на кораблі згину-ли або тяжко попеклись. З причини великої жа-ри від пожежі рятуноківі сторожі мусіли відла-титись на 150 метрів від вогню, а навіть мусіли спрятати пальні матеріали на березі.

— Нове місто на давніх мочарах. Мусоліні ви-береться в найближчому часі до Дженови, а звід-

тіль на Сардинію на інавгурацію нового мі-ста Помезія, побудованого на амеліорованих три-гах. Відкриття нового міста відбудеться з ви-сокою парадом.

— Легунська катастрофа. Пасажирський літ-ак, що обслуговує лінію Франкфурт над Майном-літ розбився минулої неділі в Турині. Насти-ком непогоди літак мусів надпрограмово ос-тати, але невдачно. Згинуло 10 осіб, три із них і сім пасажирів, а три подорожні тільки по-тислися.

— Величезні міста. На основі останнього пере-рахунку населення Нью Йорк має 7.347.000 мешканців, а Шикаго 3.600.000.

БАЛЬЗАК

Чародійна шкіра

Переклад Василя Софронюка

ЦІНА 2.50 ЗОЛ. З ПОЧТОВОЮ ОПЛАТОЮ 3.00 ЗОЛ.

„Це знаменитий модерний твір, написаний з на-кою силою та смаком, на межі між пейзажем і е-пікою... Про цю книжку можна сказати багато в-блого“.

Гете, 11. жовтня 1811

3 нових видань.

Nowy słownik podręczny niemiecko-polski i pol-
niemiecki z wymową fonetyczną, opracował prof. Paw
Kalina. Варшава, 1935. Стор. XVI+694. Ціна
опр. 6 зол.

Давніші німецько-польські словники, на-пр. Конарського-Інлендера „Doklady słownik pol-
polskiego i niemieckiego“ (4 томи, 1904—1908) та а-вже не відповідають вимогам сучасного життя. Досягнення науки й техніки, радіо, кіно, мор-плавство, повітролітання, розвиток комуніка-ційних (лучових) засобів та політичне, міже-ржавне життя в нових умовах Німеччини ст-рили величезну кількість нових слів (жоло-гізмів), що їх сучасна лексикографія мусіла в-кож прийняти на увагу.

Новий підручний словник проф. П. Калі-ни містить саме найважливіші слова, що відпові-дають нинішнім потребам, і тим він цінний. При б-тьох словах автор навів чимало прикладів, у я-ких випадках граматичні форми й орфографі-я пояснення та на кожному слові наголос. Слов-ник Каліни, розуміється, неповний (приблизно 40.000 слів), усеж таки він може придатись у шкіль-ським перекладачам та учням наших серед-ніх шкіл, заки появиться новий німецько-поль-ський словник. — Словник В. Кмішевського („Дайтш-українішес Вертербух, Чернівці 1912“) сьогодні вже перестарілий і теж неповний (при-близно 30.000). В листопаді появиться 2-й випуск словника проф. Каліни (польсько-німецький).

Вол. Калінін

В листопаді — місяці українських імаді-зберіть жертви від знайомих та незнайомих а-адресу: УКТОН. Львів. Поточного з 14.

Посмертні згадки.

ПРОФ. ФЕДІР ШЕРБИНА.

Федір Шербина, знайомий професор статистики в українському університеті у Празі, помер 28 жовтня ц. р. у 87 році життя; похорон відбувся 2. листопада з чисельною участю української еміграції.

Покійний професор Шербина був видатний учений, між іншими, належав до основників української статистики в колишній Росії (під його керівництвом працював м. ін. і пок. головний отаман Симон Петлюра). За свої наукові праці з поля статистики став перед війною членом-кореспондентом російської Академії Наук, після війни дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. У політичному і громадському житті Кубані — Покійний був кубанським козаком — брав усе визначну участь, був навіть послом до 2. Державної Думи в Петербурзі. Емігрував разом із кубанським урядом до Чехословаччини, де був довгий час душею життя тамтешніх кубанців — зокрема кубанських українців, — і працював в українському університеті, де був свого часу деканом, а то й ректором, і в подбродській Господарській Академії. Останніми роками української еміграції й наукою (допомагав Йому син). Писав і друкував багато зі своєї спеціальності, спершу по російськи, потім і по українськи, і знавці статистики ставлять Його праці дуже високо. Вічна Йому Пам'ять!

Всячина.

ЯК ПРЕЗИДЕНТ АГІТУЄ ЗА СВОІМ ВИБОРОМ.

Небагато вже днів до вибору президента Заушних Держав. Цілу Америку обіхали поїзди двох головних політ. суперників през. Рузвельта і г-в. Лендона. Як відбувається агітаційна поїзд Рузвельта? Поїзд президента заїздить точно на згорі визначений запасовий залізничний шлях. Оркестра грає „Під зоряним прапором“. На задній, відкритій платформі вагону поминається постать президента, що агітує за своїм вибором на президента. Його вітають бурхливими оплесками. Президент не тратить часу, бо поїзд стоїть всього лише кілька хвилин. Промову передають спеціальними голосниками до редакційного вагону, де працює 24 репортери, що постійно їздять із президентом. Постійний джур у редакційному вагоні відбуває 8 фотографів.

Рузвельт кінчить промову. Репортери пересядають стукати на машинах і передають готові звіти хлопцям-телеграфістам. Поїзд рушає без окремих сигналів. Іноді вже при кінці промови, бо поїзд має свій розклад їзди і його точно приєднуються. Рузвельт прощається з фотографіями, які вже серед бігу до свого вагону.

На станіях, де поїзд задержується довше, до поїзду допроваджують окремі телефонічні промови, а поштовий уряд дає негайне почуття з Вашингтоном. Секретаріат Білого Дому передає телеграфістам всі важні документи і писма за цілий день. Коли поїзд рушає, кондуктор перетинає без церемонії телефонічну ланку. По доїзді Рузвельт перечитує пошту і диктує відповіді. Тому, що Рузвельт має параліж ніг, не помічає він у дорозі свого салону-вагону. Якщо на більшій станції забажає вийти на перон — приїде двох прислужників-муринів із вантажного вагона із спеціально похиленою дошкою, що по ній сповзується Рузвельт із вагону. Його піддержують при тім два детективи.

Очевидно, що такий вид ділає незвичайно сильно на масу, яка спочутливо дивиться на свого президента. Доки Рузвельт сповзується, юрба мовчить, колиж він стане на землі і випрямиться, — юрба розколюється бурхливими оплесками.

В поїзді Лендона зовсім інший настрій. Суперник Рузвельта любить ходити з вагону до вагону, говорити із журналістами, обідає в барі разом із своїм виборчим штабом.

Не є він таким добрим бесідником як Рузвельт і тому все пише собі наперед свої промови. Відмінки дістають журналісти і як тільки поїзд зупиниться на станції, вони біжать негайно до телефонічних урядів і надають невідомої ще промови.

Пересічно рахуючи кожний промовець виговору денно яких 10 промов.

На малих станіях, де поїзд зупиняється всього одну хвилину і Рузвельт і Лендон обмежують свій час до того, що подають руку всім визначеним „батькам міста“.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

у п'яті роковини смерті б. п.
Д-ра ВОЛОДИМИРА ОХРИМОВИЧА
відбудеться у св. Успенській церкві 6. XI. 1936
в год. 8. рано.

Спорт.

ПЛАЙ — СОКІЛ-БАТЬКО 4:1

У суботу попудулі відбулися в саці Сокола-Батька товариські змагання у відбиванні між дружинами Плай і Сокола-Батька. Змагання відбулися в дуже товариській атмосфері. Виследи змагань такі:

Змагання двійок: Лисий, Блиський (С-Б) — Стефанівський, Назар (П) 2:1; Бойцун, Натанчик (П) — Тихола, Гавур (С-Б) 2:0.

Мішана гра: Кобзаріван, Наклоуич (П) — Оглія, Козачок (С-Б) 2:0.

Змагання трійок: Хамула, Бойцун, Назар (П) — Ляля, Лисий, Блиський 3:0.

Змагання дружин: Плай — Сокол-Батько 2:0. Гра дружин вирізняла. Краще диспозитивний Плай виграв всі гри, крім одної двійки.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

У рамках мистецтва Округової Ліги відбулися тільки одні змагання: Р. К. С. — Гасмоня, що їх несподівано виграв Р. К. С. 2:0. Гасмоня була дружиною літшою технічно, але її напад був безнадійно слабким.

Після несподівано перерваних мистецьких розгрівок став таблиці залишилися такі:

1. Чорні	10	17	3	27:15
2. Ресовія	10	15	5	33:15
3. Україна	9	14	4	37:8
4. Р. К. С.	10	11	9	20:17
5. Гасмоня	9	10	8	10:9
6. Оглія	11	10	12	19:33
7. Корона	11	9	13	13:21
8. Чувай	9	9	10	21:31
9. Погонь і Б.	8	5	11	18:26
10. Лехія	8	4	12	9:14
11. Польонія	6	4	8	8:13
12. Н. Сокол	9	3	15	13:25

Змагання Чорні — Погонь і Б. будуть мати уневажливі, бо Погонь згодилася протестувати відносно цих змагань, мотивуючи його в цей спосіб що Чорні здобули і ворота несправильно, бо суддя признав ворота вже після відновлення „офсайту“.

„ЗОРЯ“ ФАБРИКА ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

О. ЛЕВИЦЬКА і С. КА

у Львові, вул. Кордечького 31.

Тел. 260-04. ПКО 503.881.

поручає власні виробни найкращої якості:

ПАСТУ до взуття „Елегант“ терп. і воск. у всіх

красках

ПАСТУ до взуття „Елегант“ люкс, в тубах у всіх

красках

ПАСТУ до підлоги „Французька маса“ (фротеру-

ючу і фарбуючу)

ВІСК до підлоги — СИНКУ до білз помазку і

корону — ШВАРЦ до чобіт — ВАСЕЛІНУ до

шкір — ВІСК шевський — СМОЛУ шевський чорну

і білу — МУХОЛАПКИ. 2732 20-7

МИСТЕЦТВА ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

Львів. Погонь — Варшавянка 2:0 (0:0). Заслужена перемога Погоні, що виступила до цих змагань у сильнішому ослабленому складі.

КРАКІВ. Гарбарня — Шлеск 3:0 (в.о.). Шлеск не приїхав на означену годину (9:30 рано), заявляючи через своїх представників, що змагання мали відбутися в год. 14. Тому суддя відсидівся вковер. Ця програма перекрилася надій Шлеску на задержання місця в Державній Лізі.

КАТОВИЦІ. Варта — Рух 2:0 (0:0). Не ведеться мистецької Ліги Рухові, який програв на власній грі.

КАТОВИЦІ. Домб — Л. К. С. 3:1 (2:0). Перемога шлеської дружини дозволила їй удержатися у Державній Лізі.

ВАРШАВА. Висла — Легія 3:2 (2:1). Висла здобула віцемістечко Державної Ліги.

Остаточна таблиця Державної Ліги:

1. Рух	15	22	14	30:23
2. Висла	15	22	14	30:23
3. Гарбарня	15	21	15	32:27
4. Варшавянка	15	21	15	30:27
5. Варта	15	21	15	43:40
6. Погонь	15	19	17	36:29
7. Л. К. С.	15	19	17	37:32
8. Домб	15	14	22	29:43
9. Шлеск	15	11	25	22:38
10. Легія	15	8	26	27:57

ЗМАГАННЯ ЗА ВХІ ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ

ВІЛЬНО. А. К. С. — Сьміган 5:3 (1:2).

КРАКІВ. Краковія — Бригада 4:1 (1:0).

До Ліги ввійшли остаточно Краковія і АКС.

СТАНІСЛАВІВСКА А-КЛЯСА.

СТАНІСЛАВІВ. Ринне — Пролом 5:2 (1:2).

Мистецтва А-кляси. Гра гостра і нагріта брутально. В першій половині перевага Пролому, одначе Ринне стріляє аж в 2. кв. ворота. Вирішувє у 30. кв. Андрійшин з карного. Той сам грач здобуває і другі ворота для Пролому також із карного. По перерві переважують гості, які вирішують у 19. кв. в 27. кв. оборонці Пролому стріляє самовбачі ворота. Це пенальті дружини Пролому і захоочує гостей до енергійних наступів. Ринне здобуває ще 2 воріт. Суддя п. Кравчинський виключив від гри Урсакого з Пролому.

СТРИЙ. Резерв — Погонь 2:0 (1:0). Погонь програє несподівано на власній грі.

СТАНІСЛАВІВ. Раз Два Тон — Стшелец (Брошів) 1:0 (0:0).

КОЛОМІЯ. Гірна — Покупе 1:0 (0:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Львів. Смітєль — Білий Орел 6:2 (2:2).

Львів. Рекорд — Голь 2:1 (0:1).

ЗМАГАННЯ ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

В неділю, 1. листопада, в огляду на розмовний терен відбулися тільки одні лігові змагання в Празі. С. К. Пільно — С. К. Братислава 4:0 (2:0).

Після цих змагань став таблиці такий:

Спарта	7	6	0	1	27:3	12
Славія	8	5	2	1	24:10	12
Жіденце	8	6	0	2	15:12	12
Простейов	8	5	0	3	22:17	10
Пільно	8	4	2	3	21:15	10
Братислава	9	3	3	3	12:16	9
Наход	7	2	4	1	15:12	8
Кладно	7	3	1	3	19:13	7
Вікторія Жіжков	8	3	1	4	21:17	7
Вікторія Пільно	8	1	3	4	8:14	6
Моравська Славія	8	1	1	6	7:24	3
Русь Ужгород	8	0	1	7	7:37	1

Русь грає в найближчу неділю у Брні з Моравською Славією. Судитимуть п. Машке.

РУСЬ — УАЦ УЖГОРОД 4:1 (3:0).

Товариські змагання, що їх розіграла Русь у суботу 31. жовтня. Гра велася на розмовні гриші. Ворота для Руси стріляли Бідмон 2. Крайняк і Бенда. Всього час сильної переваги Руси.

ШОТЛЯНДІЯ — ІРЛАНДІЯ 3:1.

Шотландці перемогли заслужено.

ГАКІВКА.

ПАРИЖ. Рапід — Франсе Воанто 6:4 (0:1, 4:3, 2:3).

ЛОНДОН. Ерл Корт Ранжерс — Торонто Дюкс 10:3 (4:1, 5:2, 1:0).

Гарінгей Рейсел — Торонто Дюкс 3:0.

Канадійцям не ведеться цього року в Європі, бо вже треті з черги змагання програють.

МІНХЕН. Баварія ЕФ Енгальман (Вілен) 1:0. День передтим програли ця сама дружина з неофіційною репрезентатією Німеччини 3:4.

НІРНБЕРГ. Вінер Айсбахфелд — Тім Баварія 2:1. Ці змагання відбулися з приводу відкриття нового штучного ледового майдану.

СИТКІВКА.

Програє Крайфорда.

У ситківковій турнірі за мистецтво Нової Валі (Австрія) молодий змагун Вілія М-н Грат переміг Крайфорда у двох сетах 6:1, 8:6.

Класифікація німецьких і чеських ситківкарів.

Німецький ситківковий союз класифікував найліпших своїх змагунів. На першій місці опинився фон Крам, а на другій Генкель. Одночасно таку саму класифікацію перевів і чехословацький союз, який на перших місцях умістив Гехта і Сібу. Малечек опинився аж на п'ятій місці.

ТУРНІР 4 УКРАЇНСЬКИХ СПОРТОВИХ ДРУЖИН.

Рухлива Спорт. Секція Т-ва українських ремісників, промисловців і торговців „Зоря“ у Львові рішила зхористати вільний від мистецьких розгрівок час і зайняти спортів імпрезу, яка повинна зацікавити загаль українського громадянства. Бажаючи дати перевагу українським дружин, які грають у рамках Л.О.З.Л.Н., згадана Секція уладжує почірний турнір львівських дружин копаного м'яча, а саме: України (лігової), Зорі, Лугу і Степу, який відбуватиметься у днях 7. і 8. листопада ц. р. на площі Сокола-Батька. Турнір відбуватиметься за чашу, фундовану і законану бронзовою ф'юмо Степана Федяківського (Ринок 9), яка переходить на власність тої дружини, котра в обох днях здобуде найбільшу кількість пунктів. Далше дружини дістануть почесні орібні плакати.

Імпреза ця повинна зацікавити загаль українського спорт. громадянства тимбільше, що воно дотепер не мало змоги оглядати гри всіх українських дружин у Львові, які розгрівали дотепер мистецькі змагання з чужими дружинами, а не мали змоги змагати своїх сил між собою.

Ближчі дані про цей цікавий турнір подамо в найближчих днях.

